

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. poz. 1551) w art. 18 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Płatność bezpośrednia do działki rolnej wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przysługuje rolnikowi, który ma do tej działki prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie tej działki.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 173 oraz z 2015 r. poz. 349) w art. 18 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, to taka pomoc do gruntu wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przysługuje podmiotowi, który ma do tego gruntu prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie tego gruntu.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349 i 1888) w art. 20 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, to taka pomoc do gruntu wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przysługuje

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 i ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

podmiotowi, który ma do tego gruntu prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie tego gruntu.”.

Art. 4. Do płatności bezpośrednich, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, oraz do pomocy finansowej, o której mowa w ustawie zmienianej w art. 2 oraz w art. 3, a także do postępowań w sprawach dotyczących tych płatności i tej pomocy:

- 1) wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
 - 2) zakończonych ostateczną decyzją wydaną na podstawie dotychczasowych przepisów, które zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy
- stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 marca 2016 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 36 ust 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009, kwalifikujące się hektary muszą pozostawać w posiadaniu rolnika w dniu ustalonym przez państwo członkowskie (ten dzień został ustalony na 31 maja roku, w którym jest złożony wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich). Przepis ten wskazuje zatem, że płatności bezpośrednie są przyznawane posiadaczowi gruntów, a więc są przeznaczone dla osób, które faktycznie prowadzą na tych gruntach działalność rolniczą. Tak należy go rozumieć mając na uwadze definicję rolnika oraz działalności rolniczej określonych w przepisach tego rozporządzenia. Wymienione przepisy Unii Europejskiej nie regulują natomiast czy ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich musi posiadać tytuł prawny do tych gruntów.

Stwarza to pole do nadużyć (tworzenia sztucznych warunków) polegających na tym, że o płatności bezpośrednie do określonych gruntów ubiegają się podmioty, które bezprawnie weszły w ich posiadanie lub posiadają je bez tytułu prawnego wbrew woli podmiotu, do którego te grunty należą. Przypadki takie zdarzają się w praktyce, co budzi społeczny sprzeciw, zwłaszcza gdy zasadniczym celem takiego działania jest uzyskanie wsparcia w postaci płatności bezpośrednich, a nie prowadzenie działalności rolniczej na danym gruncie. Opisywane zjawisko występuje na gruntach wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Według danych Agencji Nieruchomości Rolnych, powierzchnia zajęta przez bezumownych użytkowników na dzień 30 września 2015 r. wynosiła blisko 3,3 tys. ha (973 przypadków). Odnotowywane są również przypadki odmowy wydania nieruchomości po rozwiązanych umowach dzierżawy. Według stanu na dzień 30 września 2015 r. powierzchnia niewydana wynosiła ponad 8,7 tys. ha (238 przypadków).

W celu wyeliminowania takich sytuacji proponuje się więc ustanowienie regulacji, zgodnie z którą do uzyskania płatności bezpośrednich do działek rolnych wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa konieczne będzie posiadanie prawa majątkowego do danego gruntu łączącego się z jego posiadaniem (projektowany art. 18 ust. 4 ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego).

Jednocześnie proponuje się, aby analogiczne rozstrzygnięcia obowiązywały w stosunku do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych i ONW realizowanych w ramach PROW 2014–2020 oraz płatności rolnośrodowiskowych w ramach PROW 2007–2013. Z uwagi na tożsamy charakter wsparcia (płatności obszarowe), przepisy regulujące warunki przyznawania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych i ONW w ramach PROW 2014–2020 oraz płatności rolnośrodowiskowych w ramach PROW 2007–2013 odwołują się bezpośrednio do przepisów i definicji unijnych dotyczących płatności bezpośrednich. Z tego względu projektowane rozwiązanie powinno zostać jednocześnie przyjęte zarówno odnośnie do płatności bezpośrednich, jak i do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych i ONW realizowanych w ramach PROW 2014–2020 (art. 3) oraz płatności rolnośrodowiskowych w ramach PROW 2007–2013 (art. 2).

W art. 4 zaproponowano przepisy przejściowe, zgodnie z którymi projektowane przepisy będą miały zastosowanie jedynie do postępowań wszczynanych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (z wyjątkiem postępowań zakończonych ostateczną decyzją wydaną na podstawie dotychczasowych przepisów, które zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy). W pozostałych sprawach zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

W art. 5 proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 15 marca 2016 r., tj. w pierwszym dniu okresu składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich i płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych, ONW i rolnośrodowiskowych za 2016 r. Proponowany termin wejścia w życie ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji. Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy ma na celu wdrożenie przepisów Unii Europejskiej, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Opracowano w

Departamencie Płatności Bezpośrednich:

hol 19.01.16

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNICH
Joanna Czaplă

Akceptował:

PODSEKRETARZ STANU

Ryszard Zarudzki

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Marcin P.

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wvkowski

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ryszard Zarudzki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Tomasz Figurski, Naczelnik Wydziału Realizacji Płatności Bezpośrednich, Departament Płatności Bezpośrednich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 12 72, adres e-mail: tomasz.figurski@minrol.gov.pl	Data sporządzenia: Styczeń 2016 r. Źródło: inne Nr w wykazie prac:
OCENA SKUTKÓW REGULACJI	
Jaki problem jest rozwiązywany?	
<p>Obecne rozwiązania prawne dotyczące zasad przyznawania płatności bezpośrednich stwarzają pole do nadużyć (tworzenia sztucznych warunków) polegających na tym, że o płatności bezpośrednie do określonych gruntów ubiegają się podmioty, które bezprawnie weszły w ich posiadanie lub posiadają je bez tytułu prawnego wbrew woli podmiotu, do którego te grunty należą. Przypadki takie zdarzają się w praktyce, co budzi społeczny sprzeciw, zwłaszcza gdy zasadniczym celem takiego działania jest uzyskanie wsparcia w postaci płatności bezpośrednich, a nie prowadzenie działalności rolniczej na danym gruncie. Opisywane zjawisko występuje na gruntach wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.</p> <p>Z uwagi na tożsamy charakter wsparcia (płatności obszarowe), opisywany problem dotyczy również płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych i ONW realizowanych w ramach PROW 2014–2020 oraz płatności rolnośrodowiskowych w ramach PROW 2007–2013. Projektowana ustawa ma na celu wyeliminowanie takich przypadków.</p>	
Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt	
Rekomendowane rozwiązanie to działanie legislacyjne. Warunki przyznawania płatności	

<p>bezpośrednich, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych i ONW realizowanych w ramach PROW 2014–2020 oraz płatności rolnośrodowiskowych w ramach PROW 2007–2013 zostały określone w zmieniających ustawach. W związku z tym zmiana tych warunków może nastąpić jedynie w drodze zmiany ustawy.</p>			
<p>Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?</p>			
<p>Inne kraje członkowskie UE rozwiązują wskazany problem również przez działania legislacyjne.</p>			
<p>Podmioty, na które oddziałuje projekt</p>			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
<p>Rolnicy prowadzący działalność rolniczą na gruntach wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa</p>	<p>liczba zawartych umów dzierżawy: 54 646²</p> <p>Powierzchnia gruntów rolnych: 1 089 386 ha</p> <p>(stan na dzień 31 grudnia 2014 r.)</p>	<p>Raport z działalności Agencji Nieruchomości Rolnych na Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2014 roku (http://bip.anr.gov.pl/)</p>	<p>Prawo do uzyskiwania płatności do gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zostanie ograniczone jedynie do tych przypadków, w których rolnik posiada prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie danej działki rolnej.</p>
<p>Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji</p>			
<p>Projekt ustawy został skierowany do konsultacji z następującymi organizacjami społecznymi: Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,</p>			

² z uwagi na fakt, że liczba niektórzy rolnicy mają zawartych więcej niż jedną umowę dzierżawy, liczba zawartych umów jest wyższa niż liczba dzierżawców.

JST								
pozostałe jednostki (oddzielnie)								
Saldo ogółem								
budżet państwa								
JST								
pozostałe jednostki (oddzielnie)								
Źródła finansowania	Projektowana ustawa nie powoduje skutków dla budżetu państwa, w tym nie wpływa na zmniejszenie dochodów budżetu państwa, na wydatki i dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki: brak wpływu								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Łącznie (2015-2020)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

	gospodarstwa rolne							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	gospodarstwa rolne							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz:								
Wpływ na rynek pracy								

Brak wpływu.		
Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne:		
Omówienie wpływu		
Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozwiązanie problemu nastąpi z chwilą wejścia w życie projektowanych przepisów.		
W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów będzie dokonywana corocznie po zakończeniu wypłaty płatności, na podstawie danych dotyczących liczby wnioskodawców, którym odmówiono przyznania wsparcia z uwagi na brak prawo majątkowe upoważniającego do jego uzyskania.		
Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
-		

